

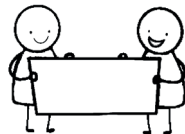
UWAGA!

Wyjątkową pisownię ma partykuła NAPRAWDĘ, która teoretycznie jest połączeniem przyimka i rzeczownika, ale piszemy ją ŁĄCZNIE. Można spróbować to zapamiętać wzrokowo, zestawiając z drugim wyrażeniem często sprawiającym problemy – NA PEWNO. Zauważcie, że jeśli każdą literkę napiszemy osobno w kratkach, wyrazy te zajmują tyle samo miejsca.

N	A		P	E	W	N	O
N	A	P	R	A	W	D	Ę

! bez wątpienia do widzenia	nad wyraz na co dzień	w ogóle po południu	w poprzek na skutek
	↓	↓	↓
	ale: codziennie	po południe	wskutek

Łącznie

Z innymi przyimkami:

ponad poza tym poprzez pomiędzy spomiędzy
spod sponad spoza sprzed znad zza

Z członami -koło, -bok, -czas, -dług, -śródo, -miast, -wnątrz:

obok podczas według pośród
zamiast wewnątrz dookoła → ale: w koło

! popołudnie przedwczoraj	wcale wkrótce	wskutek zniecka
------------------------------	------------------	--------------------

by

-tby -taby
-toby -liby

grałyby/graliby

wydawałoby się

zeby;

-no, -to: zamknięto by odkryto by napisano by

warto by

!

Gdyby to wcześniej wiedział, **to by** tego nie zrobił.

Reform
2026!

nie- nie

Pisownia NIE z różnymi częściami mowy przysparza wiele problemów, ale i na nią można znaleźć sposoby.

Najprościej zapamiętać takie uproszczone wyjaśnienie:

Łącznie z nazwami osób/rzeczy i ich cech

Partykułę NIE- piszemy łącznie z rzeczownikami i wyrazami, które je określają, czyli przymiotnikami i imiesłowami przymiotnikowymi (z końcówkami -ąca, -ący, -ące, -ny, -na, -ne, -ta, -ty, -te; **zazwyczaj nie stawiamy przed nimi przecinka**).

(przymiotnik) (rzeczownik)

(przysłówek)

Niemłody nieprzyjaciel zachował się niewłaściwie.

(imiesłów przymiotnikowy)

(rzeczownik)

Niesprzątające dziecko zrobiło nieporządek.

Rozdzielnie z określeniami „czasownikowymi”

Partykułę NIE piszemy rozdzielnie z czasownikami i ich formami nieosobowymi, a także imiesłowami przysłówkowymi (z końcówkami -ąc, -łszy, -wszy; imiesłowy te w zdaniu zachowują się jak czasowniki i **wymagają oddzielenia przecinkiem**).

(czasownik) (imiesłów przysłówkowy)

Nie przytyję, nie jedząc słodczy.

(nieosobowa forma
czasownika)

(bezokolicznik)

Nie ogłoszono, by nie tańczyć.

Łącznie

NIE piszemy łącznie z **rzeczownikami**, **przymiotnikami** i **ze wszystkimi imiesłowami przymiotnikowymi** (patrz ramka na poprzedniej stronie), bez względu na to, czy mają znaczenie czasownikowe, czy przymiotnikowe, a także:

Reforma!
2026!

Z **przysłówkami**, które powstały z zaprzeczonych przymiotników (por. następna strona):

niedrogi	→	niedrogo
nieduży	→	niedużo
niełatwy	→	niełatwo

Uwaga! NIE z przymiotnikami i przysłówkami w stopniu wyższym i najwyższym od 2026 roku piszemy **łącznie**:

przymiotniki

niedrogi	niedroższy	nienajdroższy
niebezpieczny	niebezpieczniejszy	najniebezpieczniejszy

Reforma!
2026!

przysłówki

niedrogo	niedrożej	nienajdrożej
niestarannie	niestaranniej	najniestaranniej
nienajbezpieczniej – w znaczeniu: niezbyt bezpiecznie.		

Z **zaimkami** i **liczebnikami** (por. następna strona), gdy **nie** całkowicie zmienia znaczenie wyrazu:

nieco	niejaki	niektórzy
nieswój (w znaczeniu: źle się czuje)		
niewielu	niejeden (w znaczeniu: wielu)	

Wyjątkowo z nielicznymi czasownikami:

nienawidzi	niedowidzi	niedomaga
niewoli	niepokoi	